

mere være en Fornægtelse af det Princip, som hidtil har været gjældende — og jeg tillader mig at troe, at det ikke er med Uret, at det har været gjældende — uden Erstatning at berøve den enkelte Mand en saadan Rettighed, eller at lade ham, der har handlet i god Tro til en rigtig Opfatning af Lovbestemmelsens Ord, bære Tabet for hvad Fortiden har forskyldt, og hvad man nu vil søge at rette paa. Jeg har sagt, at det ikke er med Uret, at det Princip, at man ikke uden Erstatning skal berøve en Mand sit Privilegium eller sin Eiendoms Bestemmelser har betalt, hidtil har været gjældende; thi om det ogsaa skulde blive Tidens almindelige gængse Mening, at man gjerne kan lade Nationerne forgaae, naar blot Grundsætningerne bestaae (Hør!), saa vil jeg dog aldrig kunne gaae ind paa denne Anskuelse. Men lader os selv antage, at Bagerne paa Grund af Lovgivningens Bestemmelser have været berettigede til at antage, at deres Gaarde besad en saadan høiere Værdi, og jeg skal være ligesaa villig til her at tilstaae det, som jeg paa et andet Stadium af denne Sags Behandling, da jeg havde den Ære at være Medlem af den Commission, som var nedsat af Københavns Commune for at undersøge dette Spørgsmaal, har erkjendt, at jeg i Rescriptet af 1806 virkelig finder Noget, som kan begrunde Bagerens Prætensioner, thi det staaer idetmindste for mig klart, at medens Rescripterne af 1739 og 1785 og Regulativet af 1771 hverken have tilfagt Bagerne noget egentligt Privilegium, eller givet dem nogen begrundet Formodning om, at der kunde tilkomme dem en reel Rettighed, indeholder Rescriptet af 1806, hvad jeg ikke kan nægte, et Tilfagn, der forekommer mig at give Bagerne et Krav paa Erstatning, naar man betager Gaarden den Ret at være ene privilegeret til Bagerneringen. Men hvor villig jeg indrømmer dette, saa kan jeg dog paa ingen Maade erkjende, at det derfor skulde være Domstolens Sag at bestemme Erstatningens Størrelse; og naar Domstolene ikke kunne gjøre dette, saa indseer jeg ikke, hvad der kunde være vundet for Bagergaardens Eiere ved at henvise Sagen til

Domstolene, thi Lovudkastet gaaer jo ud fra, at der gives en Erstatning. Men dernæst maa jeg paa det Bestemteste modsigte den Anskuelse, at den lovgivende Magt ikke skulde være i sin gode Ret til at træffe en Lovbestemmelse, fordi Private kunne troe sig brostholdne derved, og det forekommer mig at være aldeles klart, at det paa ingen Maade kan eller bør tilstedes, at den lovgivende Magt skulde stille Sagen i Bero, indtil Domstolene have afgjort om Erstatning bør gives. Det vilde være at indføre et Princip, som vilde være af de farligste Følger, som man kunde tænke sig; det vilde være et Princip, efter hvilket vi, naar vi først havde hyldet det for Alvor, i den Sag, som nu foreligger, vilde være aldeles uberettigede til nu at tage Bestemmelse, f. Ex. om Hartkornets Egallisation (Nei!); thi dersom vi endog gif hen og antog, at Hartkornet skulde egaliseres imod 99 pCt. Erstatning, saa vilde den, som eier privilegeret Hartkorn, for hvilket han troede, at han havde et fuldgjældigt Krav af 100 pCt. Erstatning, dog være ligesaa berettiget til at sige: nei stop! lader os først afvente Domstolens Udsagn (Hør!), som om vi kun bestemte Erstatningen for ham til 10 pCt.; thi mellem 90 og 1 er der med Hensyn til Principet slet ingen Forskiel. Bille de gaae hen, mine Herrer! og sige, at Rigsdagen ikke er berettiget til at afgjøre et Lovgivningsspørgsmaal, førend Domstolene have udtalt deres Dom om, hvorvidt de Paagjældende have Krav paa Erstatning, og dog uden tillige, at udtale sig om Erstatningens Størrelse, thi det har den ærede Taler, som nu satte sig, selv sagt, at det kunne Domstolene ikke gaae ind paa, saa opstillede de derved et farligt Princip, hvorved vi ville binde den lovgivende Magts Hænder, hvorved vi ville berøve den den Handlefrihed, der i et Dieblis kunde være af allerførste Bigtighed, saa ville vi miskjende den lovgivende Magts Bigtighed, og sætte os i Modsigelse med os selv, der under andre Omstændigheder dog fuldtvel erkjende dens Omnipotence. Hvilken Erstatning skal gives, naar der er et retfærdigt eller billigt Krav paa samme, er ligesaavel et Lovgivningsspørgsmaal, som hvorledes Rætingsforholdet er at ordne i det Almenes Vel. Det er den selv-